

Valvontaosasto / OHJAS  
Tilirekisterihanke

20.3.2020

Valtiovarainministeriö  
Jaana Vehmaskoski

Viite: Lausuntopyyntö HE-luonnoksesta PMJ-lain muuttamisesta VM014:00/2020

## Tullin lausunto HE-luonnoksesta

Hallituksen esityksessä ehdotettavat muutokset ovat lähtökohtaisesti samat kuin mitä Tulli on aiemmin esittänyt VM:lle tehtäväksi. Tulli pitää tärkeänä, että luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetut lakitekniset muutokset saadaan vietyä läpi, jotta lain sisäinen systematiikka ja määritelmät saataisiin korjattua ja lakia olisi siten selkeämpi soveltaa.

Tämän lisäksi Tullilla on esittää muutama kommentti hallituksen esitysluonnokseen.

### *Oikeushenkilö tilinhaltijana*

Finanssiala ry:n 13.3.2020 päivättyyn lausuntoon viitaten myös Tulli ehdottaa, että lain 4 §:n 2 mom. 1 kohtaan ja vastaavasti tilirekisterin osalta 6 §:n 2 ja 3 mom. 1 kohtiin otettaisiin maininta siitä, että tilinhaltijan ollessa oikeushenkilö, tulee tällöin ilmoittaa myös tilin käyttöoikeudenhaltijat ja heidän säännöksessä jo aikaisemmin mainitut tiedot.

Sääntely voitaisiin toteuttaa lain 6 §:n 2 mom. 1 kohdan osalta esimerkiksi seuraavalla tavalla:

- 1) tilinhaltijan ja sen käyttöoikeudenhaltijan sekä virtuaalivaluutantarjoajan asiakkaan täydellinen nimi, syntymäaika ja suomalainen henkilötunnus tai sen puuttuessa kansalaisuus ja matkustusasiakirjan tiedot, tai jos tilinhaltija tai virtuaalivaluutan tarjoajan asiakas on oikeushenkilö, sen täydellinen nimi, rekisterinumero, rekisteröimispäivä ja rekisteriviranomainen **sekä kaikki tilin käyttöoikeudenhaltijat ja näiden luonnollista henkilöä koskevat edellä säädetyt tiedot;**

Vastaavat kirjaukset olisi syytä tehdä lain sisäisen systematiikan kannalta myös luottolaitoksia koskeviin 4 §:n 2 mom. 1 kohtaan sekä 6 §:n 3 mom. 1 kohtaan. Muussa tapauksessa yksi tulkintavaihtoehtoista voisi olla se, että tilien käyttöoikeudenhaltijoita ei tarvitsekaan ilmoittaa tilirekisteriin tai tiedonhakupäätöksen välityksellä silloin, kun tilinhaltija on oikeushenkilö. Lain tarkoitus on selkeästi kuitenkin se, että myös tilien käyttöoikeudenhaltijat tulee ilmoittaa tilirekisteriin sekä myös tiedonhakupäätöksen kautta, joten ehdotettu lisäys lähinnä täsmentäisi säännöstä ja edesauttaisi lain oikeaa soveltamista.

### *Tiedonhakupäätöksen valvonta*

HE-luonnoksessa on hyvin tuotu esiin neljännen rahanpesudirektiivin 48 artiklan 1 kohdan mukainen velvoite, jonka mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että toimivaltaiset viranomaiset valvovat tehokkaasti direktiivin noudattamista ja

Valvontaosasto / OHJAS

20.3.2020

Tilirekisterihanke

toteuttavat tarvittavat toimenpiteet sen noudattamisen valvomiseksi. Tällä hetkellä Tullin valvontavastuu ulottuu ainoastaan tilirekisterin valvontaan. Johdonmukaista olisi, että valvontavastuu pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmässä olisi yhden viranomaisen tehtävänä ja valvontatehtävä sopii kokonaisuutena Tullille. Tulli on jo näistä lähtökohdista sopiva taho valvomaan myös tiedonhakujärjestelmää ja sitä kautta tiedonantovelvollisuuden täyttäviä tahoja.

Edellä mainittu valvonta liittyy siis siihen, että pyritään varmistamaan tiedonantovelvollisten tietojen toimittaminen tilirekisteriin ja tiedonhakujärjestelmän kautta. Kyse on järjestelmän ylläpidon sekä myös tiedonantovelvollisuuden noudattamisesta. Tästä olisi hyvä ottaa maininta ainakin vähintään hallituksen esityksen perusteluihin, jotta asia ei jättäisi tulkinnanvaraa.

Sen sijaan henkilötietojen käsittelyyn liittyvä valvonta sopisi luonnollisesti tietosuojavaltuutetulle. Tullin näkemyksen mukaan lakiin voidaan hyvin kirjata myös maininta siitä, että yleisen tietosuoja-asetuksen (679/2016) noudattamisen valvonnasta vastaa tietosuojavaltuutettu, mikäli se voidaan toteuttaa lainsäädäntöhanketta kohtuuttomasti viivästyttämättä.

Samy Gardemeister  
Valvontajohtaja

Sami Vainikka  
Tulliylitarkastaja

Liitteet

Jakelu

Valtiovarainministeriö

Tiedoksi